

Krutosť zápalky

Predseda družstva v Brutoch Zoltán Sáraí obeťou podpaľača

Polozabudnutá dedina na juhu Slovenska Svodín roky pulzovala vo svojom nemennom, ustálenom rytme. Jej obyvatelia však zažili šok, z ktorého sa nemôžu dodnes spa-mätať. Kto len v sebe mohol vyku-trať toľko primitívnej zverskosti, aby schmatol nádobu s piatimi litrami benzínu, vychrstol ju na mladého človeka a škrtol zápalkou? Predseda Poľnohospodárskeho výrobného družstva Zoltán Sáraí sa chystal v platok minulého týždňa osláviť narodeniny. Dožil by sa tridsaťdva rokov. Jeho rodina musela sviečky na torte vymeniť za pohrebné kahance.

Stredom dňa ôsmeho septembra štangasti odprevádzajú deň poslednými dúškami piva. Dvaja sedia vonku pod slnečníkom, traja klebetia vnútri pri pulte. *Vendéglő* – krčma sa o deviatej hodine večer chystá na záverečnú, obsluha zamyká dvere.

„Pomôžte! Uhaste ma, pomôžte, horím!“ preruší pokojnú siestu horiaca ľudská fľaša. Sáraí z posledných síl beží smerom k záchrane.

Päťdesiatosemročnému Vojtechovi Vondrovi v zmätku nenapadne nič iné, ako nešťastníka zasypať hlinou. Ktosi za ním berie vedro vody... Až neskôr ho prepadnú výčitky: „Prečo mi len nenapadlo strhnúť zo seba kabát alebo plachty zo stola?“ V tej šialenej chvíli však robil len to, čo mohol. „Ešte teraz mi je z toho všetkého do plaču.“

Na odchode z pohostinstva bol aj otec štyroch detí. Práve chcel nasadnúť na bicykel, keď sa mu naskytl otrasný pohľad na takmer nahého Sáraia, z ktorého viseli franforce kože a odevu. „Myslel som, že mu vybuchlo auto.“

SVEDECTVO VYŠETROVATELŇ

Nebol sám, ktorý ho nespoznal. Ani krčmárovi nezišlo na um, že obeťou je jeho bratranec.

Tridsaťdvaročný inžinier Sáraí zastával

funkciu predsedu Poľnohospodárskeho výrobného družstva v susednej obci Bruty. Okrem papierových vybavovačiek mu nerobilo problém vysúkať si rukávy pri manuálnych prácach.

V ten tragický deň opravoval spolu s kamarátom a otcom traktor. Keď si poumýval zaolejované ruky, určite sa tešil, kedy sa už bude môcť zvaliť do postele. Zostávalo mu zavrieť garáž, ktorú nechával väčšinou otvorenú aj so zaparkovaným starším autom značky mitsubishi.

Čakal však pri ňom vrah.

Paralyzovaný Sáraí sa najprv rozbehol k susedom. Márne sa k nim snažil dobúchať.

Padol do jarku, v tráve zanechal spálenú stopu.

Pomoc našiel až na opačnej strane – v asi sto metrov vzdialenom pohostinstve. Odtiaľ prišiel po vlastných nohách opäť domov a nezaujímalo ho nič iné, len či sú žena a syn v poriadku.

„Prezrel som všetky miestnosti, ale nikoho som nenašiel. Navyiac v dome vypli elektrinu, takže som zostal v úplnej tme,“ vracia sa k udalosti Vojtech Vondra. Chlapi zatiaľ hasili karosériu auta, ktorá sa od rozliateho benzínu nebezpečne rozohorela.

Sanitka Sáraia previezla do nemocnice v Nových Zámkoch. Manželka s dieťaťom

Šesťročný Sáraiov syn so žltou viazankou nechce spolu s mamou pochopiť dosah tragédie.

Spokojný Zoltán Sáraí – žiaľ už len na smútočnej fotografii.

Posledné zbohom. Obeť ukryje zem, vrah zostáva na slobode.

utiekla k sestre. Predseda s popáleninami tretieho stupňa bojoval svoj najdôležitejší zápas – o život. Vyše deväťdesiat percent spáleného povrchu kože poskytuje iba teoretickú nádej na prežitie. Už desať percent doktori pokladajú za komplikovaný zdravotný stav. Pacienta transportovali do Centra popálení a rekonštrukčnej chirurgie bratislavskej nemocnice v Ružinove, ale medicínsky zázrak sa nekonal.

Predseda zomrel deviateho septembra o pol desiatej večer. Takmer do posledného dychu Sáraí komunikoval s primárom Jánom Kollerom. A policajným vyšetrovateľom ešte stihol vydať svedectvo.

PERSPEKTÍVNY KÁDER

Majiteľ pohostinstva Dionýz Nágel, ktorému telefonovali okamžite po útoku na Sáraia, nemohol celú noc zažmúriť oka. „Svodínčan by sa určite takého činu nedopustil.“ Nie je jediný, ktorý zastáva takýto názor.

„Hrával aktívne futbal. Pomáhal obci. Organizoval kultúrne akcie, s manželkou urobil literárne pásmo,“ spomína si starosta obce Dezider Nágel a potichu dodá: „Vlastne to nechápem. Nepoznali sme ho ako človeka, ktorý by mal za sebou nečisté veci.“

Svodín má dvetisícšesťsto tridsať duší, k maďarskej národnosti sa hlási osemdesiatštyri percent obyvateľov. Ani pamätníci nedokážu vyloviť z pamäte okrem bežných hádok národnostné konflikty.

Zoltán Sáraí bol členom okresného predstavenstva SMK v Nových Zámkoch a zároveň poslancom obecného zastupiteľstva. Spolu s manželkou založil súkromnú učňovskú školu s učebnými odbornými krajčír, stolár, či kuchár – čašník. Zariadenie si prenajímali od obce a mali naň predkupné právo.

Predseda okresného a krajského pred-

stavenstva SMK v Nových Zámkoch Jozef Szárasz si nedokáže predstaviť pohnútky, ktoré viedli neznámeho páchatela k vražde. Podobne ako jeho stranícky kolega Béla Bugár odmietol špekulácie o politickom alebo národnostnom motíve. S talentovaným predsedom počítali ako s perspektívnym kádom vo vysokej politike, prípadne v štátnej správe.

SMŪTI CELÁ DEDINA

V utorok štrnásteho septembra zaľahol ťaživý smútok aj na dedinu Bruty, už od rána ľudia v čiernom nosili biele kytice. Vo svodínskome kvetinárstve predali štyridsať vencov. „Toľko zákaziek sme ešte nemali,“ konštatovala predavačka.

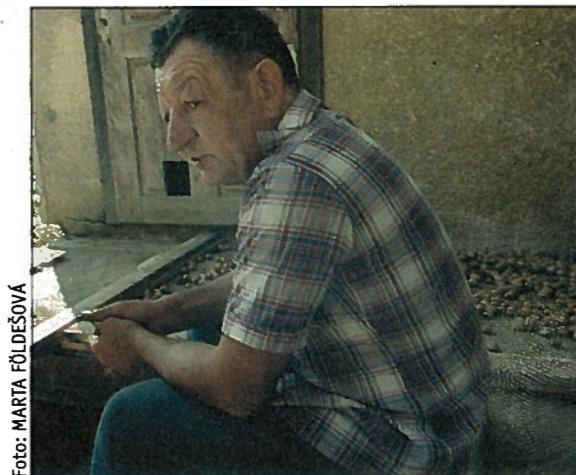
Ani Béli Bugárovi nebolo do reči. „Len sme prišli odprevadiť priateľa.“ Čestný predseda SMK Miklós Duray pre MOMENT potvrdil, že uvažovali o Sáraiovom vstupe do vyšších štruktúr. „Niektorí však boli proti kvôli jeho mladému veku.“

Pred pohrebným sprievodom stál muž so zarámovanou fotografiou zosnulého potiahnutou čiernou páskou. „Bol cielavedomý, mal veľké plány,“ odznievalo pri hrobe v rôznych variantoch. Šesťročný syn Sáraia ešte nechápavými detskými očami sledoval kondolenčné prejavy.

Jedným z tých, ktorí sa podujali odniesť rakvu s nebohým na poslednej ceste, bol aj osobný Sáraiov šofér. Predseda šéfoval družstvu už od roku 1993. „Nič zlého nevykonával, každého sa snažil vo všetkom uspokojiť do poslednej chvíle.“

Ani dav stoviek ľudí sa nedokázal spa-mätať z otrasnej udalosti. O mŕtvych len dobre.

Polícia zatiaľ politický i samovražedný motív škrtla a okruh podozrivých zúžila na tri osoby. „Máme isté informácie, ale nie sú

Ešte teraz mi je z toho do plaču. Vojtech Vondra hádzal na horiaceho predsedu hlinu.

určené pre verejnosť. O motívoch je predčasné hovoriť,“ uviedol hovorca Prezídia Policajného zboru SR Jaroslav Sahul. Isté však je, že páchatel neobvyklého činu, ktorý nenesie známky rukopisu mafie, mal svoje kroky premyslené. Možno chcel obeť len bolestivo vystrašiť.

Zoltán Sáraí viedol relatívne prosperujúce družstvo. Podľa našich zistení nie je vylúčené, že ho tuneloval a peniaze prelieval do súkromnej firmy. Vraj bol tiež vášnivým hráčom, ktorý chodil masťiť karty s Rómami do Šaroviec pri Leviciach. Klebety závistlivcov, alebo poznatky stojace na hlinených nohách?

Zločincovi za úmyselný trestný čin dokonanej vraždy hrozí odňatie slobody v dĺžke desať až pätnásť rokov. Hlavný páchatel, ktorý sa v roku 1995 podpísal na upálení Mária Gorala dostal šesť a pol roka nepodmienečne. V prípade Zoltána Sáraia sú tenoraz na ťahu policajní vyšetrovatelia.

JÁN KARÁSEK